

**Втрата української мікології і біотехнології
Світлій пам'яті Леонтія Федоровича ГОРОВОГО (20.06.1947–26.02.2023)**

**A loss for Ukrainian mycology and biotechnology
In memory of Leontiy F. GOROVOJ (20.06.1947–26.02.2023)**

З глибоким сумом сповіщаємо, що 26 лютого 2023 р. на 76-му році життя перестало битися серце доктора біологічних наук, головного наукового співробітника Інституту клітинної біології та генетичної інженерії НАН України Леонтія Федоровича Горового — видатного біолога, ботаніка-експериментатора, досвідченого практика, мудрого керівника, щирої та авторитетної людини.

Народився Леонтій Федорович 20 червня 1947 р. в с. Черепівка Хмельницького р-ну Хмельницької обл. в робітничій сім'ї. Упродовж 1954–1965 рр. навчався в середній школі в с. Ленінське Єврейської автономної області Хабаровського краю, куди переїхали працювати його батьки, а після її закінчення вступив до політехнічного інституту за фахом літакобудування в м. Комсомольськ-на-Амурі того ж краю. Однак через два роки Л.Ф. Горовий залишив цей заклад і вступив до Київського державного університету імені Т.Г. Шевченка на біологічний

факультет, який у 1972 р. закінчив за фахом біолог-ботанік, отримавши направлення на роботу до Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного АН УРСР. У 1980 р. він захистив кандидатську дисертацію на тему "Порівняльне вивчення онтогенезу плодових тіл представників окремих груп шапинкових грибів" за спеціальностями "ботаніка" і "цитологія", а в 1992 р. — докторську дисертацію під назвою "Морфогенез плодових тіл шапинкових грибів" за спеціальністю "мікологія". Того ж року Л.Ф. Горовий перейшов на роботу до Інституту клітинної біології та генетичної інженерії НАН України, де впродовж 1993–2011 рр. очолював лабораторію клітинної біології та біотехнології грибів. У 2015 р. Леонтій Федорович був позаштатним радником директора з питань виконання проекту "Розробка перев'язувальних матеріалів на основі хітину для знезараження та зупинки кровотечі при великій площі ранової поверхні та для лікування опіків". У 2005 р. йому було присвоєно вчене звання старшого наукового співробітника зі спеціальності "біотехнологія".

Леонтій Федорович працював за фахом понад 40 років і пройшов усі щаблі кар'єрного росту, починаючи з посади інженера. Основні його наукові інтереси стосувалися насамперед вивчення морфогенезу та особливостей формування клітинної стінки вищих базидієвих грибів, філогенезу грибів, еволюційної та космічної біології, біотехнології грибних продуктів і розробки засобів отримання з них матеріалів різного призначення. Він був керівником

і відповідальним виконавцем бюджетних тем "Дослідження клітинної стінки базидіальних грибів" (1993–1997 рр.), "Вивчення багаторівневої структурно-функціональної організації клітинної стінки базидіоміцетів" (1998–2002 рр.), "Вивчення біологічної активності біополімерів клітинної стінки вищих базидіальних грибів", пошукової теми "Вивчення пробіотичних властивостей водорозчинних біополімерів клітинної стінки гриба *Fomes fomentarius*" тощо. Отримані в цих дослідженнях фундаментальні знання Л.Ф. Горовий використовував для вирішення практичних завдань у різних галузях промисловості, сільського господарства, медицини та охорони навколишнього середовища. Він є автором серії хітинових біосорбентів типу "Мікотон" для важких і радіоактивних металів, а також біопротекторного препарату "Мікотон", біопестициду "Мікоплант". Ним виконано низку науково-дослідних робіт за завданнями Держкомітету з питань науки та технологій, Міністерства науки, Міністерства освіти та науки, а також госпдоговірних робіт з Чорнобильською АЕС, Хмельницькою АЕС, ДО "Радон", МНТЦ "Укриття".

Л.Ф. Горовий також є автором нових хітиновмісних матеріалів на основі біополімерів клітинної стінки грибів. Ним розроблено серію біосорбентів для дезактивації рідких радіоактивних відходів Чорнобильської та інших АЕС, нові атравматичні біодеградуючі перев'язувальні матеріали для лікування гнійних ран, опіків і виразок. Він розробив біологічно активний препарат "Мікотон" для лікувально-профілактичного застосування широкими верствами населення, один із авторів створення екологічно чистого біофунгіциду "Мікосан" для захисту рослин від грибних, бактеріальних та вірусних захворювань.

Наприкінці 1990-х років Леонтій Федорович створив і очолює компанію ТОВ "Мікотон-Агліконт", продукція якої швидко завоювала ринок. У співавторстві з колегами він розробив технологію виробництва харчової добавки "Мікотон". Цей препарат широкого спектра дії дозволяє очистити організм від токсинів, шлаків, радіонуклідів, важких металів, а також сприяє посиленню імунітету в боротьбі організму з вільними радикалами. Цей самий колектив учених розробив ще один препарат для захисту культурних рослин "Мікосан", який дозволяє

відмовитися від хімічних засобів. Л.Ф. Горовий також створив екологічно чисте дослідно-промислове виробництво препаратів "Мікотон" і "Мікосан". Останній пройшов державну реєстрацію і використовується сільськогосподарськими підприємствами України. В 2013 р. компанія "Мікотон-Агліконт", якою керував Леонтій Федорович, отримала Дипломом Якості від Міжнародної Академії МАРТИС "Золота Фортуна" в номінації "За вагомий внесок у розвиток хімічної галузі та створення нових технологій".

Л.Ф. Горовий був членом вченої ради Інституту клітинної біології та генетичної інженерії НАН України і спеціалізованої вченої ради із захисту докторських дисертацій зі спеціальності "біотехнологія" при Інституті, деякий час був її вченим секретарем. Він брав активну участь у роботі міжнародних конференцій в Україні та поза її межами, на яких представляв досягнення вітчизняної науки, виступав з науково-популярними лекціями. Л.Ф. Горовий оприлюднив понад 200 наукових публікацій у вітчизняних та закордонних виданнях, серед них 2 монографії, 1 науково-популярна книжка, 11 авторських свідоцтв СРСР на винахід, 4 патенти, в тому числі патенти інших країн, зокрема Європейського Союзу.

Леонтій Федорович Горовий отримав заслужене визнання як вітчизняної, так і міжнародної наукової спільноти. Багато часу він проводив в експедиціях і подорожах, накопичуючи значні наукові матеріали. Він проводив комплексні дослідження з багатьма науковими установами України, а також підтримував широкі міжнародні наукові зв'язки, співпрацював з фахівцями Бельгії, Італії, Китаю, Німеччини, Польщі, Франції та інших країн. Був членом Європейського хітинового товариства, а в 2004 р. обраний до складу його президії.

Леонтій Федорович у шлюбі з 1969 р. Виростив двох доньок — Ольгу та Інну.

Гіркота втрати та смутку торкнулися рідних, близьких, друзів і колег, усіх, хто мав щастя спілкуватися з Леонтієм Федоровичем — високоінтелектуальною, надзвичайно доброю та чуйною людиною.

Висловлюємо глибоке співчуття рідним і близьким покійного. Вічна і світла пам'ять!

КОЛЕГИ, УЧНІ, ДРУЗИ